

JAGT OG VILDTFORVALTNING PÅ RANDBØL STATSSKOVDISTRIKT

Indhold

- 1. Jagt- og vildtforvaltningsadministrationen (den lovmæssige del)**
 - 1.1 Alm. rådgivning, dispensationer mv.
 - 1.2 Jagtprøver, skydebane.
 - 1.3 Vildtplantningsordningen og ordningen om tilskud til vådområder.
 - 1.4 Diverse, herunder formidling om jagt og vildtforvaltning.
 - 1.5 Vildtreservater.
 - 1.6 Distriktets jægerforum.

- 2. Jagtadministrationen på distriktets (Skov-og Naturstyrelsens) arealer.**
 - 2.1 Opdeling i kategorier (udlejet/ingen jagt/egen adm.).
 - 2.2 Administration af de udlejede arealer.
 - 2.3 Administration af arealer, hvor distriktet selv administrerer (kongehusets jagt).
 - 2.31 Jagttryk.
 - 2.32 Jagtformer.

- 3. Vildtarter og afskydningspolitik på distriktets arealer.**
 - 3.1 Kronvildt.
 - 3.2 Dåvildt.
 - 3.3 Sikavildt.
 - 3.4 Råvildt.
 - 3.5 Vildsvin.
 - 3.6 Ræve.
 - 3.7 Ænder.
 - 3.8 Duer og Snepper.
 - 3.9 Råger.
 - 3.10 Skarv.

- 4. Udsætning af vildt.**

- 5. Funktionærers og skovarbejders rolle ved jagtudøvelsen.**

- 6. Hundearbejde/schweiss.**

- 7. Invitationspolitik.**

- 8. Vildtpleje.**

- 9. Bilag udbyttestatistik**

Formålet med dette notat er at fastlægge og beskrive det lokale administrationsgrundlag med udgangspunkt, dels i jagtlovens generelle bestemmelser, dels i Skov- og Naturstyrelsens generelle retningslinier som de foreligger fra 1994. De generelle retningslinier er fastlagt af direktionen og tiltrådt af Miljøministeren, som desuden har fremlagt dem for Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg. Forinden har de tillige været forelagt for Vildtforvaltningsrådet.

Den konkrete anledning til notatet for Randbøl statsskovdistrikt, er ønsket om at inddrage distriktets jægerforum i distriktets jagtadministration.

Dette udspil har været gennemdrøftet i skovdistriktets MIO-udvalg, og på jægerforum møde den 29/08 2006 og er rettet til i forhold hertil. Tillige har distriktets brugerråd modtaget notatet, og det er justeret i forhold til bemærkninger fra brugerrådet.

1. Jagt- og vildtforvaltningsadministrationen (den lovmæssige del).

Inden for de rammer, som Skov & Naturstyrelsen centralt udstikker, har distriktet opgaven med forvaltning af jagtloven på private arealer i tilsynskredsen, som består af følgende kommuner: Fredericia, Børkop, Vejle, Hedensted, Juelsminde, Horsens, Tørring-Uldum, Jelling, Egtved, Billund, Grindsted, Sydlige del af Give, (Give, Givskud, Gadbjerg, Lindeballe, og Ringgive sogne). Hovedopgaverne er almindelig rådgivning om jagtloven, dispensationer til reguleringer, afholdelse af jagtprøver, behandling af tilskud til vildtplantninger, søer mv.

Der er tre vildtreservater i området: Horsens Nørrestrand, Vejle Inderfjord og Endelave.

Øst for Israndslinien, på de meget næringsrige lokaliteter som overvejende er løvskov, er der en tæt råvildtbestand.

Vest for Israndslinien, på de mere magre, flade arealer - hedesletter og bakkeøer, består skoven især af nåletræer, er der en noget tyndere råvildtbestand. I den sydvestlige og nordvestlige del af området findes fritstående kronvildt. Dåvildt findes spredt over det meste af tilsynsområdet og breder sig. Der er på godset Palsgård, halvøen ved Juelsminde en fast bestand der har stået der i meget lang tid..

1.1. Alm. rådgivning/dispensationer mv.

Inden for distriktets skovlovskreds ydes rådgivning/vejledning til lokalbefolkningen vedr. vildtforvaltnings emner. Der bliver i særlige tilfælde udstedt dispensationer til eks. regulering af vildt som forvolder skade på markafgrøder. Ligeledes vildtproblemer i byområder, herunder ynglende råger m.m.

1.2. Jagtprøver.

Distriktet forestår årligt afvikling af ca. 300 jagtprøver på banen ved Frederikshåb, der udlejes til formålet af Randbøl Sogns Jagtforening.

Jagtprøveaspiranterne kommer fra distriktets eget vildtforvaltningsområde.

For at sikre en ensartet og tidssvarende undervisning holder vildtkonsulentens koordineringsmøder med jagtprøvelærerne, hvoraf der p.t. findes 35 godkendte i distriktets område.

1.3. Vildtplantning og vådområder.

Vildtplantningsordningen og ordningen om tilskud til vådområder administreres af Skov- og Naturstyrelsen. Årligt afsættes der jagttegnsmidler til vildtplantninger og anlæg af søer på private arealer i det åbne land. Både jægere og ikke jægere kan søge om tilskud. På skovdistriktet modtages der årligt ca. 50-100 ansøgninger om tilskud til vildtplanter, og ca. 15-20 ansøgninger om tilskud til etablering af vådområder. Der gives i gennemsnit tilskud til ca. 500 planter pr.

vildtplantningsansøgning, og tilskud på 7000-8000 kr. pr. ansøgning om tilskud til etablering af et vådområde.

På landsplan gives der årligt tilskud til ca. 3000 ansøgninger om vildtplanter, i alt ca. 1,5 mill. planter og tilskud på 2. mill. kr. til ca. 200 stk. projekter om etablering af mindre vådområder.

1.4 Formidling om jagt og vildtforvaltning.

Distriktet holder løbende arrangementer, hvor der formidles bredt om jagt- og vildtforvaltning.

Som foredragsholder, gæstelærer m.m., deltager vildtkonsulenten og andre medarbejdere på ekskursioner og ved andre arrangementer.

Distriktet afvikler årligt 2 "uddannelsesjagter" for nye jægere - bl.a. for at højne sikkerheden og jagtetikken.

Ligeledes deltager vildtkonsulent, skovrider og andre i arrangementer, hvor jagt og jagtpolitik er under debat.

Af andre formidlingselementer samarbejdes der med distriktets to naturskoler, om formidling af jagtlige emner overfor bl.a. skoleelever, samt en publikumsjagt.

1.5 Vildtreservater.

Horsens Nørrestrand, Vejle inderfjord, og Endelave er de tre vildtreservater indenfor distriktets skovlovskreds. Reservaterne har til formål at beskytte rastende fugle. Indenfor reservaterne er jagt ikke tilladt.

1.7 Distriktets jægerforum.

Siden 2003 har alle distrikter nedsat et såkaldt jægerforum.

Dette jægerforum har til formål at være bindeled mellem den almindelige jæger og samarbejdet med jagtforeninger om jagtpolitiske spørgsmål, herunder aftaler om invitationspraksis for jagtforeningsmedlemmers deltagelse i distriktets repræsentative jagter.

Aktuelt har Randbøl distrikts jægerforum følgende sammensætning: 7 medlemmer i alt, heraf er der fire medlemmer fra Danmarks Jægerforbund og 1 medlem fra Dansk Land og Strandjagt samt skovrider og vildtkonsulent fra Randbøl statsskovdistrikt

Referater fra jægerforum lægges ud på distriktets hjemmeside www.skovognatur.dk/Randboel

2. Jagt og vildtforvaltning på statens arealer

2.1 Opdeling i kategorier (udlejet, ingen jagt, egen adm.)

Randbøl skovdistrikt administrerer ca. 4653 ha skov/naturarealer. Heraf er ca. 1000 ha. udlejet ved 6 lejemaal til lokale jagtforeninger/private jægere. På ca. 225 ha. drives der ikke jagt begrundet primært i publikumshensyn og sårbare naturtyper, medens jagten på ca. 3429 ha. (regale heraf ca. 2272 ha) administreres af distriktet. Ca. 50 % af distriktets areal har status som regale, hvilket betyder at jagtretten er forbeholdt kongehuset jf. grundloven. Det skal yderligere bemærkes at Randbøl Hede, der er fredet og indeholder habitatområde, udgør de ca. 500 ha. Ligeledes er der en del arealer hvor der almindeligvis ikke drives repræsentationsjagt, men jagt er mulig af hensyn til skovdriften.

2.2 Administration af udlejede arealer

På distriktet er der i dag 6 jagtlejemål:

Administrationen af jagten på de udlejede arealer forestås af skovrider/vildtkonsulent. Arbejdet består væsentligst i udbud og kontraktsskrivning samt kontrol med overholdelse af vilkår.

Hovedreglen for valg af jagtlejere er, at højstbydende vælges efter offentligt udbud. I udbudsmaterialet indgår de begrænsninger, som distriktet ønsker skal indgå i lejemalet. En kontrakt

er normalt 5-årig, og kan forlænges en gang uden offentligt udbud. Herefter skal lejemålet udbydes igen. I 5-års perioden reguleres lejen efter nettoprisindeks.

2.3 Arealer, hvor distriktet selv administrerer jagten.

De fleste af disse arealer indgår i kongehusets, ved lov, fastsatte jagttrettigheder, hvilket betyder, at arealerne lejlighedsvis benyttes til kongejagter. Sådanne jagter planlægges i samarbejde med den Kongelige Jægermester (p.t. skovrideren på Jægersborg statsskovdistrikt). Når kongehuset ikke ønsker at gøre brug af jagtretten, administreres arealerne af distriktet. Skovrideren arrangerer i samarbejde med personalet, specielt vildtkonsulenten en række repræsentative jagter.

2.31 Jagttryk.

Jagttrykket på Skov- og Naturstyrelsens arealer er generelt lavt. Det relative vildtudbytte på styrelsens samlede arealer udgør i gennemsnit kun 3% af udbyttet i de private skove. Det er et overordnet mål at sikre sunde store vildtbestande på statens arealer.

Bestanden og tætheden af råvildt, kronvildt og dåvildt har stor betydning for skovdriften. Jo tættere vildtbestand (og jo lavere jagttryk) jo større skader vil der ske i skovene ved bidning, fejning og skrælning. Der kan i nogen grad kompenseres ved smøring af topskud og hegning, men der er tale om dyre foranstaltninger. F.eks. koster det i størrelsesordenen 10.000 pr hektar nykultur, såfremt der skal opsættes vildthejn. Hegn skæmmer tillige i landskabet.

Store vildtbestande øger risikoen for påkørsler i trafikken.

Skovgæster værdsætter at kunne se hjortearterne, når de færdes i skoven. Ejere/jægere på omkringliggende private arealer kan have glæde af at se på eller "høste" af overskuddet.

Som på så mange områder er der tale om at have en balanceret holdning til de forskellige hensyn.

Det kan indgå i distriktets forvaltning, at foretage en lidt mere målrettet afskydning i de områder, hvor disse ulemper er de største.

2.32 Jagtformer

De særlige kongejagter, der afholdes med års mellemrum, er omtalt ovenfor. Herudover afholdes der større repræsentative jagter, en enkelt decideret personalejagt, enkelte suppleringsjagter i form af mindre drivjagter, samt mindre anstand/trykjagter på kronvildt, dåvildt, råvildt og ræv.

Jagthornblæsning er en traditionsrig bestanddel af jagterne – her på en såkaldt "Kongejagt" i 2004

Kongejafter: Afholdes efter ønske fra kongehuset.

Repræsentationsjagt med haglbøsse:

Distriktets målsætning er at afholde 9 repræsentationsjagter årligt.

Forventet fordeling

6 Almindelige repræsentationsjagter

2 Uddannelsesjagter

1 Publikumsjagt.

På hver repræsentationsjagt er der normalt plads til ca. 25 deltagere.

Efter hver sæt på drivjagten gøres der status over skudt og påskudt vildt og det videre forløb drøftes (Gødding skov 2005, foto Morten Abell).

Repræsentationsjagt med riffel.

Distriktets målsætning er at der årligt afholdes 1 repræsentationsjagt med riffel.

På hver repræsentationsjagt er der normalt plads til 10 skytter

Personalejagt:

Distriktet afholder årligt én personalejagt

Udpegning af sæter til personalejagten vil normalt tage hensyn til, hvor der er behov for yderligere regulering af vildtbestanden.

Øvrige jagter afholdes enten på foranledning af skovrideren eller efter aftale med denne. Alle jagter på distriktet ledes af skovrider / en funktionær på distriktet.

3. Vildtarter og afskydningspolitik på distriktets arealer

3.1 Kronvildt

Fejl! Ukendt argument for parameter.

I Frederikshåb plantage har der i de senere år været en mindre bestand af kronvildt også i Gødding skov er der en lille bestand på vej.

Jagten på kronvildt har i de seneste år været afviklet på distriktet som tryk/drivjagt-, samt en kombineret form af anstands-jagt og trykjagt (bevægelsesjagt). Antallet af jagter har derfor været afhængig af de enkelte jagters resultat. Jagtdeltagerne har været gæster, samt samarbejdspartnere, kunder, naboer, personale mfl., med erfaring i jagt med riflede våben. Den årlige afskydning har hidtil været meget lav: 1 - 2stykker kronvildt.

Der tillades nedlagt 1 kronebærende hjort fra 10 ender og opefter samt nogle hinder/kalve i perioden november - januar.

Mht. kombinationsjagterne anstands-/trykjagt fortsættes den hidtidige praksis. Niveaue vil være afhængigt af, hvorledes kronvildtbestanden udvikler sig i området, "Sikre" kronvildtområder søges friholdt for andre jagtaktiviteter end kronvildtjagt. Siden 2003/4 har afskydningen være fastlagt til ca. 2-4 stk. kronvildt.

Alderssammensætningen i nåletræsbevoksningerne på distriktet før stormfaldet i 1999 har været ensidig med mange gamle bevoksninger. Hvilket sammen med et stort publikumspres, i dele af plantagerne, har gjort at kronvildtet ikke har opholdt sig så permanent i plantagerne som tidligere, men i højere grad har opholdt sig mere på Randbøl Hede og på naboarealer.

De mange nye kulturer efter stormfaldet vil fremover give både kronvildt og råvildt bedre betingelser i årene fremover.

Afskydningen af kronvildt i Frederikshåb plantage har de seneste 10 år været 1-4 stykker kronvildt årligt, der er ikke i de senere år nedlagt store hjorte.

3.2 Dåvildt

Distriktets bestand af dåvildt er p.t. begrænset til strejfvildt i ny og næ over det meste af distriktet. Dåvildtet er ind til videre fredet ved frivillig fredning.

3.3 Sikavildt

Findes p.t. ikke på distriktet

3.4 Råvildt

Sådan starter det! Det smukke rålam med den plettede pels i maj måned. Gødding skov 2006 (foto TCW)

En råvildtbestands størrelse er afhængig af flere faktorer. Dels har klima og jordbund en stor betydning, men også råvildtets indbyrdes forhold vil være en begrænsende faktor for råvildtbestandens størrelse.

På distriktet er der næppe tvivl om, at det er råvildtets indbyrdes forhold, som er den begrænsende faktor for en øget råvildtbestand. Iflg. eksperter kan råvildtbestanden tåle en afskydning på op til 1/3 af efterårsbestanden og stadigvæk være på et stabilt niveau.

På distriktet har der næppe tidligere været foretaget en afskydning i nærheden af 1/3 af efterårsbestanden, hvilket sandsynligvis har betydet, at der har været en udvandring af individer til naboarealerne.

Det er ikke muligt at give et seriøst bud på råvildt bestandens størrelse.

En "ideel" afskydning af en råvildtbestand skal fordele sig med 20% råer, 30% bukke og 50% lam.

Udover de større fællesjagter på distriktet, afskydes der årligt et mindre antal sommerbukke på pürsch og anstand, samt om efteråret råvildt på hhv. anstands jagt, drivjagt, trykjagt og pürsch.

Denne afskydning har til formål:

- at begrænse skader vildtet kan give anledning til. Både i skoven, men også på private arealer (haver m.v.).
- at mindske antallet af trafikdræbte dyr
- at bevare en sund, afbalancerede og righoldig råvildtbestand
- at tilnærme en "ideel" afskydning. Afskydning målrettet efter køn og alder.
- at udnytte resursen råvildt (salg af kød)

Der kan derfor være behov for en supplerende afskydning (primært med riffel) af råvildt, udover den afskydning som foretages på de større jagter. Der kan f.eks. være behov for regulering af lokale bestande, med henblik på køns- og aldersfordeling og evt. bestandens størrelse. Særligt i skove omkring de større byer, kan der være behov for en indsats, da det er i disse område der påkøres flest dyr i trafikken og det er her at råvildtet giver de største gener i haver m.m.

Eks på jagtudbytte i enkelt skov 2004-05. Bjerge skov som er på 282 ha løvskov.

Her ligger afskydningen af råvildt på 4 stk. pr 100ha. Hvilket er lavt i forhold til bestanden, men så er der god plads til en afskydning hos naboer.

Råbuk	2
Bukkelam	3
Rå	4
Rålam	2
Hare	1
Fasan	4
Krikand	0
Gråand	0
Sneppe	3
Ringdue	0
Ræv	0
I alt stk. vildt	19

Et smukt og typisk resultat fra en såt: nedlagt råvildt og sneppe

3.5 Vildsvin

På nuværende tidspunkt er der ikke en bestand af vildsvin på distriktets arealer. Der er dog en stærkt stigende bestand lige syd for landegrænsen (I sæsonen 2003/04 er der nedlagt 98 stk. nord for Kielerkanalen). I de seneste år er der med jævne mellemrum været vildsvin på ”strejf” i distriktets sydlige område. I det omfang vildsvin optræder på distriktets arealer vil distriktet forsøge at bortskyde vildsvinene. I det omfang vildsvin optræder på private arealer, vil distriktet udstede påbud om at få vildsvinene bortskudt. Fødevaredirektoratets retningslinier på områder følges indtil evt. nye retningslinier udstikkes.

3.6 Ræve

Der skydes ræve på distriktets repræsentationsjagter. I de senere år har der kun været afholdt ganske få drivjagter på ræv. Rævebestanden har været meget lav grundet ræveskab. Rævebestanden er så småt igen opadgående. På skovdistriktet er der mange rævegrave. Både naturgrave, men også et mindre antal kunstgrave.

I perioden november - februar. Er der mulighed for at drive gravjagt (regulering) fra nogle af disse grave.

Der er tradition for at nogle jagtforeninger tillades at afholde en enkelt fællesjagt på ræve på dele af distriktets arealer.

3.7 Ænder:

Der udsættes ikke ænder, og der fodres ikke ved vandhuller/søer med henblik på jagt.

På distriktet er der i begrænset omfang skudt ænder, primært på træk.

Søer som er over 2 ha. er friholdt for jagt.

Der kan drives andejagt indenfor perioden september. - december.

3.8 Duer og snepper

Skovdistriktet har i meget begrænset omfang drevet jagt på duer/krager og skovsnepper.

I begrænset omfang kan der drives jagt på disse vildtarter.

3.9 Råger

Der findes p. t. ikke rågekolonier på distriktets arealer.

Behovet for regulering vurderes løbende.

3.10 Skarven

Indtil 2004 har skarven kun etableret koloni ved grænsen ind til statsskoven i Stagsrode skov, men inde på arealer der tilhører Rosenvold. I foråret 2004 har et mindre antal skarver begyndt at yngle ved Rands Fjord, men ligeledes på private arealer.

4. Udsætning af vildt

På skov- og Naturstyrelsens arealer - incl. Randbøl distrikt - udsættes der ikke vildt.

5. Afvikling af jagter.

Formålet med distriktets repræsentationsjagter, der ledes af skovrideren / vildtkonsulenten og en skovfoged med lokal kendskab til områderne, er en kobling af praktisk jagtadministration og informationsvirksomhed. Herudover vil de øvrige funktionærer deltage i fornødent omfang, så jagterne kan afvikles på et højt professionelt niveau. Der er ikke faste kriterier for omfanget af øvrige funktionærers deltagelse, omfanget vil bl.a. være afhængig af, hvilke andre opgaver distriktet samtidig skal løse.

Skovarbejdernes rolle ved repræsentationsjagter er primært af praktisk karakter deltager med: forberedelse af såter inden jagten, vildtvogn, opbrækning, evt. hundeføring osv.

Skovløbere/skovarbejdere deltager i begrænset omfang i pürchjagt på råvildt.

Ved øvrige jagter deltager funktionærer og skovarbejdere i fornødent omfang.

Stemning på decemberjagt 2004 – drevet når frem til skytterne efter såten

6. Hundearbejde/schweisshunde

Distriktet har flere erfarne hundefolk blandt personalet. Derfor er distriktet godt rustet til jagterne, da der både er drivende, appporterende hunde. Distriktet vil mht. hunde, drivende, appporterende og schweisshunde, også i et vist omfang bruge "eksterne" hunde.

Distriktet vil gennem jagtforeningerne oprette en liste over særlig interesserede hundefolk til at gå med på repræsentationsjagterne udover egne funktionærer der har egnede hunde.

På samtlige af distriktets større jagter, hvor der skydes klovbærende vildt, er der altid en schweisshundefører med godkendt schweisshund til stede.

Der anvendes fortsat egnede hunde, som tilhører personalet. Det tilstræbes i højere grad, at egnede hunde tilhørende private, både anvendes til drev-arbejde og til schweissarbejde. Der opnås hermed den fordel, at andre seriøse hundefolk har mulighed for at vedligeholde og udbygge deres

færdigheder - også til glæde for kvaliteten i jagtafvikling på andre arealer. Evt. kan der i forbindelse med schweissopgaver, arrangeres en form for ”føl-ordning.

Det er vigtigt med gode hunde på jagterne, både i drevet og til schweissarbejde. Her er en eftersøgning endt med godt resultat – råvildtet er fundet (Gødding skov 2005, foto Morten Abell).

7. Invitationspolitik

Gæsterne på repræsentationsjagter er: leverandører, kunder, repræsentanter for amter, kommuner, militære enheder, civilforsvaret, politiet m.fl. statslige repræsentanter, repræsentanter for de mange naboer, jagtforeninger i skovlovskredsen, schweisshundefolk, jagtprøvelærere, repræsentanter for lejere af distriktets jordarealer, øvrige samarbejdspartnere osv.

På riffeljagterne vil det - udover distriktspersonale - tillige være erfarne riffeljægere.

Distriktet prøver inden for de skitserede rammer at tilgodese så mange som muligt. Distriktets gæsteliste rummer væsentligt flere emner, end der er pladser på distriktets jagter. Dette betyder at potentielle deltagere på distriktets jagter ikke kan forvente at blive inviteret hvert år.

Ved udvælgelsen af gæster fra ovenfor nævnte deltagerkreds, skal der samtidig med tages sikkerhedshensyn, dvs. at jægerne omgås skydevåben betryggende, så alle deltagere føler sig både sikkerhedsmæssigt og jagt- etisk godt tilpas på distriktets jagter.

8. Vildtpleje.

Vildtet bliver ikke fodret på de arealer distriktet forestår jagten på.

Men der er i og ved **Frederikshåb plantage** med særlig henblik på kronvildt og råvildt, Udlagt ca. 7 ha med græsafgrøder som vildtager, fordelt på brandbælter og enkelte tilstødende marker, heraf omlægges halvdelen af arealerne hvert år.

Der bruges ingen form for sprøjtemidler. Græsarealerne gødes med biogødning, i form af naturgødning i pilleform og efter den nedsatte kvælstof norm.

Notatet danner rammen om distriktets jagtadministration indtil videre.

September 2006

Ole Livbjerg Klitgaard, skovrider og Peter Bjerremand (vildtkonsulent)

9. Udbyttestatistik

Bilag 1.

Oversigt over nedlagt vildt på distriktet i 2001/2005 incl. nedlagte forårsbukke.

Generelt viser afskydnings-tallene for alle arter at de er lave i forhold til det samlede areal. Specielt for råvildt, viser tallene også en god fordeling mellem såvel bukke som råer samt forholdet mellem voksne og ungdyr.

Art	2001-02	2002-03	2003-04	2004-05	2005-06
Råbuk	43	42	43	48	46
Bukkelam	27	24	21	24	25
Rå	61	59	47	40	59
Rålam	35	31	25	19	22
Hare	42	24	37	27	27
Fasan	49	37	56	49	40
Krikand	0	3	0	8	2
Gråand	8	8	11	12	7
Snepe	30	33	26	39	28
Ringdue	1	6	2	3	2
Ræv	11	18	10	17	18
Kronhjort	0	0	2	0	0
Kronhind	0	1	0	0	1
Kronkalv	0	2	0	0	0
I alt	307	288	280	286	277